

Τρίτη, 5 Δεκεμβρίου 2023

Γλώσσα:

Φυλλάδιο εργασιών

Μαθηματικά:

Ασκήσεις σελ. 35, ΒΜ

προβλ. 1, 2, 3 σελ. 36 ΤΕ

Φυσικά:

ΦΕ2: Τα δόντια μας - Η αρχή του ταξιδιού

ασκ.1 και 3, σελ. 63 ΤΕ

Μαθαίνω τα είδη των δοντιών και την ανατομία του δοντιού

Όνομα:

Ημερομηνία:

Γλώσσα Ε' Δημοτικού

Ερωτήσεις:

1. Υπογράμμισε τις αιτιολογικές προτάσεις:

Επαναληπτικό
4ης ενότητας:
Τα ζώα που
ζουν κοντά μας

- Οι δεινόσαυροι εξαφανίστηκαν, επειδή ξεκίνησε στη γη η εποχή των παγετώνων.
- Η γη παραμένει σε τροχιά γύρω από τον ήλιο, διότι η δύναμη της βαρύτητας τη συγκρατεί.
- Η μητέρα μου πιστεύει ότι δεν μπορώ να φροντίσω ένα κατοικίδιο, επειδή είμαι μικρή.
- Χτύπησα το πόδι μου, γιατί έτρεχα.
- Ορισμένα ζώα πέφτουν σε χειμερία νάρκη, γιατί τη χειμερινή περίοδο δεν μπορούν να επιβιώσουν.

2. Αφού διαβάσεις την ιστορία του Ηροδότου για τον Αρίονα και το δελφίνι, συμπλήρωσε τα κενά με το **αόριστο** ή το **οριστικό άρθρο**.

..... Αρίονας ήταν ..... διάσημος μουσικός. .... μέρα που ταξίδευε με ..... πλοίο για ..... Κόρινθο, ... ναύτες τον λήστεψαν και τον πέταξαν στη θάλασσα. .... πλοίο έφυγε και εκείνος έμεινε αβοήθητος να παλεύει με ..... κύματα. .... δελφίνι όμως τον έβαλε στην πλάτη του και τον μετέφερε σώο στη στεριά.

3. Συμπλήρωσε τα κενά των προτάσεων με τον κατάλληλο τύπο των **επιθέτων**.

- Ζωγράφισα μια ..... (παχύς) αγελάδα.
- Αυτή η κοπέλα είναι ..... (ελαφρύς) σαν πούπουλο.
- Προτιμώ την οδήγηση στις ..... (πλατύς) λεωφόρους.
- Ο σκύλος κουνούσε τη ..... (μακρύς) ουρά του.
- Οι ..... (βαθύς) ποταμοί είναι επικίνδυνοι.
- Οι δρόμοι είναι αρκετά ..... (φαρδύς).
- Χρειάζομαι βοήθεια στη μεταφορά των ..... (βαρύς) αντικειμένων.

4. Να συμπληρώσεις τον παρακάτω πίνακα με τους κατάλληλους τύπους του επιθέτου **καφετής**.

Ενικός αριθμός				
Ον.	ο	καφετής	η	το
Γεν.	του	/ του	της	του
Αιτ.	τον		τη	το
Κλ.	-		-	-

Πληθυντικός αριθμός				
Ον.	οι		οι	τα
Γεν.	των		των	των
Αιτ.	τους		τις	τα
Κλ.	-		-	-

5. Υπογράμμισε στο παρακάτω κείμενο τις **μετοχές με λειτουργία επιθέτου**:

Δεν πρόφτασε να τελειώσει τη φράση της και το αγόρι έτρεξε στο κελάρι. Αναποδογύρισε ό,τι είχε εκεί. Δε βρήκε τίποτα. Τρεχάτος και σκονισμένος ανέβηκε στο πρώτο πάτωμα, άνοιξε ό,τι ντουλάπι, συρτάρι, σεντούκι ή κοφίνι βρισκόταν στον πύργο, μα πάλι δε βρήκε τίποτα. Σαν γάτα σκαρφάλωσε στην όρθια ξύλινη σκάλα της σοφίτας κι εκεί, αφού σκάλισε παντού, χώθηκε ως τη μέση σ' ένα παλιοςέντουκο, σαραβάλο, μουχλιασμένο και σαρακοφαγωμένο. Στο τέλος έβγαλε κάτω από μια στοίβα παλιόχαρτα κιτρινισμένα και ζαρωμένα, ένα κουρελιασμένο μακρύ βιβλίο, με το εξώφυλλο μισοφαγωμένο από τα ποντίκια και τόσο σκονισμένο, που τα εξωτερικά χρυσά γράμματα μόλις διαβάζονταν πια.

Παραμύθι χωρίς όνομα, Π.Σ. Δέλτα

ΦΕ2: ΤΑ ΔΟΝΤΙΑ ΜΑΣ - Η ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΤΑΞΙΔΙΟΥ ΤΗΣ ΤΡΟΦΗΣ

Ένα «αστραφτερό» χαμόγελο μάς φέρνει πιο κοντά με τους άλλους ανθρώπους. Εκτός από ένα όμορφο χαμόγελο, σε τι άλλο χρησιμεύουν όμως τα δόντια;

- Τα μπροστινά δόντια είναι μικρότερα από τα πίσω;
- Ποια δόντια είναι πιο κοφτερά, πιο μυτερά, ποια έχουν μεγαλύτερη επιφάνεια;

Πείραμα

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14

Όργανα - Υλικά
μικρό καθρεπτάκι

Παρατήρησε προσεκτικά και μέτρησε τα δόντια σου χρησιμοποιώντας το καθρεπτάκι.

- ◆ Πόσα δόντια μέτρησες στην επάνω και πόσα στην κάτω σιαγόνα;
- ◆ Είναι ίδια τα δόντια στην επάνω και στην κάτω σιαγόνα;

- ◆ Ποιες διαφορές παρατήρησες ανάμεσα στα δόντια που βρίσκονται στο μπροστινό και σε αυτά που βρίσκονται στο πίσω μέρος της σιαγόνας;

Παρατήρηση

- Μέτρησα 12 δόντια στην επάνω σιαγόνα και 12 στην κάτω σιαγόνα.
- Ναι, τα δόντια στην πάνω και στην κάτω σιαγόνα είναι ίδια.
- Τα μπροστινά δόντια είναι κοφτερά και μυτερά, ενώ τα πίσω δόντια είναι πλατιά και έχουν μεγάλη επιφάνεια.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 **Πείραμα**

Δάγκωσε ένα μήλο και μάσήσε το. Με ποια δόντια κόβεις ή σκίζεις την τροφή; Με ποια τη μασάς;

 Παρατήρηση

Με τα μπροστινά δόντια κόβουμε και σχίζουμε την τροφή, ενώ με τα πίσω δόντια μασάμε την τροφή.

Παρατήρησε προσεκτικά τα δόντια στον παρακάτω πίνακα. Ποια είναι πλατιά με μεγάλη επιφάνεια, ποια είναι πλατιά με μικρή επιφάνεια και ποια είναι μυτερά; Με ποια δόντια κόβουμε και με ποια σκίζουμε τις τροφές; Με ποια τις μασάμε;

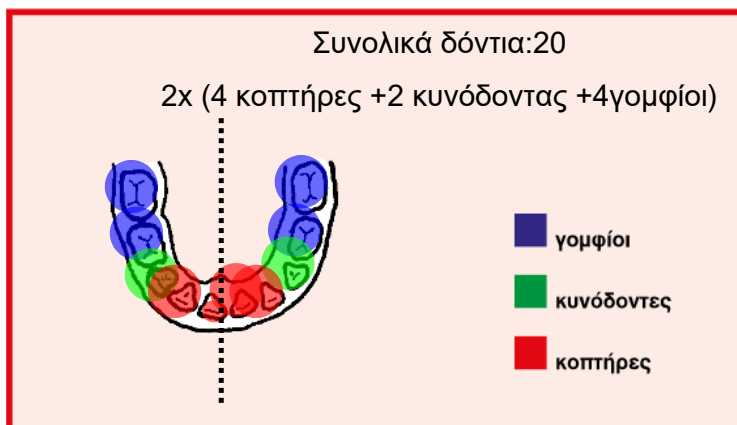
ΔΟΝΤΙΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ
	Κοπτήρες	Πλατιά δόντια με μικρή επιφάνεια	Με τα δόντια αυτά κόβουμε τις τροφές
	Κυνόδοντες	Μυτερά δόντια με μικρή επιφάνεια	Με τα δόντια αυτά σχίζουμε τις τροφές
	Προγόμφιοι	Πλατιά δόντια με μεγάλη επιφάνεια	Με τα δόντια αυτά μασάμε τις τροφές
	Γομφίοι	Πλατιά δόντια με επιφάνεια μεγαλύτερη από όλα τα άλλα	Με τα δόντια αυτά μασάμε τις τροφές

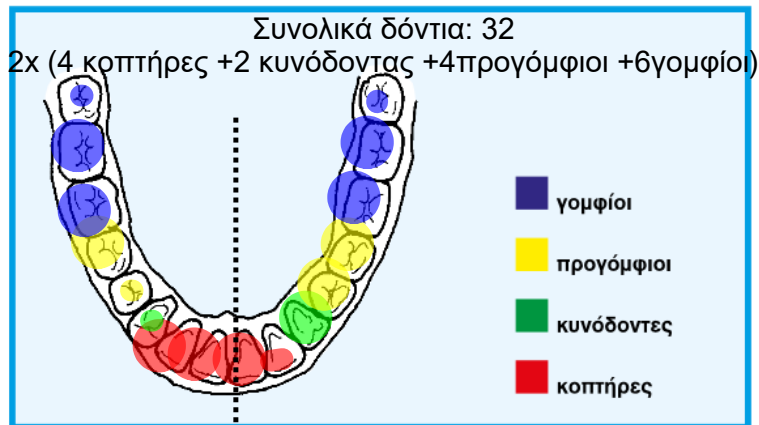
61

Τα πρώτα δόντια που έχει ένα παιδί ονομάζονται **νεογιλά**. Περίπου στην ηλικία των έξι χρόνων τα νεογιλά δόντια αρχίζουν να πέφτουν. Στη θέση τους βγαίνουν τα **μόνιμα** δόντια.
Με τη βοήθεια της δασκάλας ή του δασκάλου σου χρωμάτισε στις παρακάτω εικόνες τους **κοπτήρες** με κόκκινο χρώμα, τους **κυνόδοντες** με πράσινο, τους **προγόμφιους** με κίτρινο και τους **γομφίους** με μπλε.

νεογιλά δόντια

μόνιμα δόντια

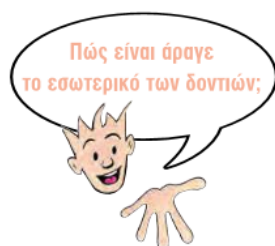
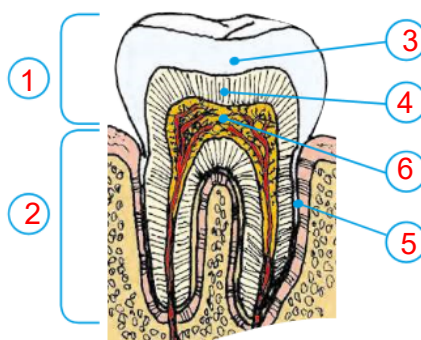
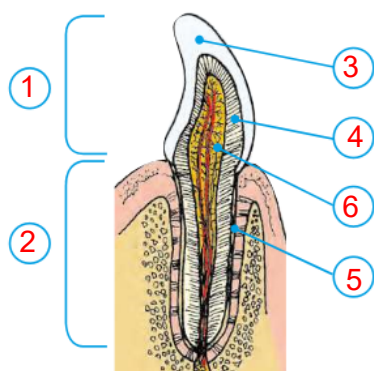

Παρατήρησε προσεκτικά τα δόντια του παιδιού και του ενήλικα στις εικόνες. Ποιες διαφορές παρατηρείς ανάμεσα στα νεογιλά και στα μόνιμα δόντια;

Τα νεογιλά δόντια είναι 10 σε κάθε σιαγόνα ενώ τα μόνιμα 16. Τα νεογιλά δόντια είναι μικρότερα από τα μόνιμα. Ο αριθμός των κοπτήρων και των κυνόδοντων είναι ο ίδιος, στα νεογιλά δόντια όμως δεν υπάρχουν προγόμφιοι αλλά μόνο 4 γομφίοι, ενώ στα μόνιμα υπάρχουν 4 προγόμφιοι και 6 γομφίοι.

Από τα δόντια μπορούμε να δούμε μόνο το εξωτερικό μέρος. Στις εικόνες μπορείς να δεις πώς είναι το εσωτερικό των δοντιών. Με τη βοήθεια της δασκάλας ή του δασκάλου σου συμπλήρωσε στα κουτάκια τις ονομασίες από τα μέρη του δοντιού.

1 Μύλη
Το τμήμα του δοντιού που βλέπουμε.

2 Ρίζα
Το τμήμα του δοντιού που είναι σφηνωμένο μέσα στα ούλα.

αποτελείται από...

3 Αδαμαντίνη
Λευκή, σκληρή ουσία που καλύπτει το τμήμα του δοντιού που βλέπουμε.

4 Οδοντίνη
Βρίσκεται ανάμεσα στην αδαμαντίνη ή την οστεΐνη και τον πολφό.

5 Οστεΐνη
Ουσία που καλύπτει το τμήμα του δοντιού που είναι σφηνωμένο μέσα στα ούλα.

και στο εσωτερικό...

6 Πολφός
Μαλακή ουσία, στην οποία βρίσκονται τα αιμοφόρα αγγεία και τα νεύρα.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟ 2

Κεφάλαια 8 - 12

1η Άσκηση

Να βρεις το μισό και το διπλάσιο των αριθμών:

Αριθμός	Μισό	Διπλάσιο
12.468.800	6.234.400	24.937.600
250.400.438	125.200.219	500.800.876
8.750.900	4.375.450	17.501.800

2η Άσκηση

Να βρεις το Ε.Κ.Π. των αριθμών 8, 12 και 15.

Π(8): 8, 16, 24, 32, 40, 48, 56, 64, 72, 80, 88, 96, 104, 112, 120, 128, 136, 144, 152, 160...

Π(12): 12, 24, 36, 48, 60, 72, 84, 96, 108, 120, 132, 144, 156, 168, 180, 192...

Π(15): 15, 30, 45, 60, 75, 90, 105, 120, 135, 150, 165, 180, 195, 210, 225, 240...

Κ.Π.: 120

Ε.Κ.Π.: 120

3η Άσκηση

Να συμπληρώσεις τα τετραγωνάκια στον παρακάτω πίνακα.

x			
	56	63	35
	72		45
	88	99	

$$3.000.000 - 1.235.607$$

4η Άσκηση

Να συμπληρώσεις τους αριθμούς που λείπουν στις παρακάτω πράξεις.

$1.235.607 + 1.764.393 = 3.000.000$	$612.000 \times 40 = 24.480.000$
$180.000.450 - 36.000.000 = 144.000.450$	$5.255.250 : 35 = 150.150$

$$\hookrightarrow 36.000.000 + 144.000.450 \quad \hookrightarrow 150.150 \cdot 35$$

5η Άσκηση

Να συμπληρώσεις τα ψηφία στον πίνακα, έτσι ώστε ο κάθε αριθμός να διαιρείται με το:

2	124.84 <u>0</u> ή 2 ή 4 ή 6 ή 8	2.326.89 <u>0</u> ή 2 ή 4 ή 6 ή 8
5	468.65 <u>0</u> ή 5	4.784.97 <u>0</u> ή 5
10	234.95 <u>0</u>	5.876.45 <u>0</u>
3	361.28 <u>1</u> ή 4 ή 7	8.632.95 <u>0</u> ή 3 ή 6 ή 9
9	258.95 <u>7</u>	6.453.04 <u>5</u>

$$3+6+1+2+8=20 \quad 2+0=2$$

$$2+5+8+9+5=29 \quad 2+9=11 \quad 1+1=2$$

35

$$8+6+3+2+9+5=33 \quad 3+3=6$$

$$6+4+5+3+0+4=22 \quad 2+2=4$$

επαναληπτικό 2

Κεφάλαια 8 - 12

1ο Πρόβλημα

Ο Αντρέι διαίρεσε έναν αριθμό με το 36 και βρήκε πηλίκο 27 και υπόλοιπο 18. Ποιος είναι ο Διαιρετέος;

$$\begin{array}{r|l} \Delta & \delta=36 \\ & \pi=27 \\ \hline u=18 & \end{array}$$

$$\Delta = \delta \times \pi + \theta$$

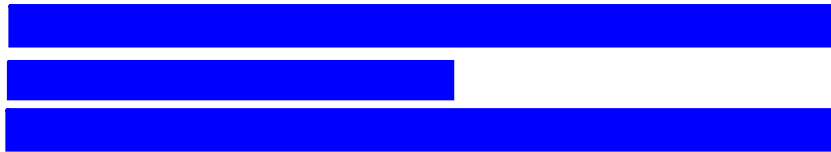
$$\Delta = 36 \times 27 + 18$$

$$\Delta = 972 + 18 = 990$$

2ο Πρόβλημα

Δύο τάμπλετ κοστίζουν 1.240 €. Το ένα κοστίζει 180 € περισσότερο από το άλλο. Πόσο κοστίζει κάθε τάμπλετ;

3ο Πρόβλημα

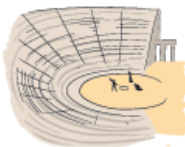
Ένας αγροτικός συνεταιρισμός συγκέντρωσε πέρυσι 1.800.000 κιλά λάδι και φέτος 1.250.000 κιλά λάδι. Αν πούλησε τα 2.950.000 κιλά από αυτά που συγκέντρωσε τις δυο χρονιές, πόσα κιλά λάδι του έμειναν;

Αρχικά πρέπει να βρούμε πόσα λ. λάδι μάζεψε τις 2 χρονιές:

$$1.800.000 + 1.250.000 = 3.050.000 \text{ λ. λάδι συνολικά}$$

$$3.050.000 - 2.950.000 = 100.00 \text{ λ. λάδι έμειναν}$$

4ο Πρόβλημα

Στο αρχαίο θέατρο της Επιδαύρου παρακολούθησαν μια θεατρική παράσταση 12.136 θεατές. Από αυτούς οι 286 είχαν πρόσκληση. Αν η είσπραξη από την παράσταση ήταν 237.000 €, ποια ήταν η τιμή του εισιτηρίου;

Αρχικά θα πρέπει να βρούμε πόσοι θεατές πλήρωσαν:

$$12.136 - 286 = 11.850 \text{ θεατές πλήρωσαν}$$

$$270.000\text{€} : 11.850 \text{ θεατές} = 20\text{€ εισιτήριο}$$

5ο Πρόβλημα

Ένας μελισσοκόμος έχει περισσότερα από 190 κιλά μέλι και λιγότερα από 200 κιλά. Αν τα βάλει σε δοχεία των 8 κιλών το καθένα, θα περισσεύουν 3 κιλά. Αν τα βάλει σε δοχεία των 7 κιλών το καθένα, θα λείπει 1 κιλό. Πόσα κιλά μέλι έχει ο μελισσοκόμος;

191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199 κιλά μέλι

$$\pi_8 = 8, 16, 32, \dots, 184, 192, 200 \dots \quad 192 + 3 = 195 \text{ κιλά}$$

6ο Πρόβλημα

Σε έναν κινηματογράφο ήταν συνολικά 798 άνδρες, γυναίκες και παιδιά. Ο αριθμός των ανδρών ήταν διπλάσιος του αριθμού των γυναικών. Ο αριθμός των γυναικών ήταν διπλάσιος του αριθμού των παιδιών. Πόσοι ήταν οι άντρες, οι γυναίκες και τα παιδιά;

Αν το παιδί ήταν 1, τότε οι γυναίκες θα είναι 2 (διπλάσιες) και οι άνδρες θα είναι 4 (διπλάσιοι των γυναικών)

Άνδρας	Άνδρας	Άνδρας	Άνδρας	Γυναίκα	Γυναίκα	Παιδί

114

Όλοι μαζί είναι 798 συνολικά

$$\text{Άρα, } 798 : 7 = 114 \text{ παιδιά}$$

$$114 \times 2 = 228 \text{ γυναίκες}$$

$$228 \times 2 = 456 \text{ άνδρες}$$